

Folyóirat a Viharsarokban

Grecsó Krisztián Bródy Sándor-díjas prózaíró. Első novelláskönyvére kapta ezt az elismerést - és a szakmai elismerés mellett beszélhetünk közönségsikerről is: a *Pletykaanyu* című munka megérte a második kiadást is. Krisztián a prózaírói pálya mellett mint a békéscsabai *Bárka folyóirat* szerkesztője is ismert - Elek Tibor főszerkesztő neve mellett a folyóirat leginkább az ő nevéhez köthető. Ezúttal a szerkesztő Grecsó Krisztiánt kérdeztük.

PT: Mi a története a Bárkához való kerülésednek? Ismerted-e azelőtt, milyen volt, mi volt róla a véleményed?

G. K.: 1997-ben kerültem külsősként a laphoz. A Bárka akkoriban egy kevésbé jegyzett időszaki kiadvány volt, néhány erősebb tematikus számmal. Mindenféleképpen az volt az elsődleges cél, hogy egy biztosan megjelenő, jól felépített, az úgynevezett szakmai körökben is elismert lapot kell belőle varázsolni. Előbb évi négy számmal, most már hosszú évek óta évi hat vaskossal. Terjedelmünket tekintve bőven megvan az évi tizenkét szám. Ez nem ígérkezett egyszerű feladatnak, hiszen ezen a környéken előttünk ez még senkinek nem sikerült. Ez nem szerénytelenség szeretne lenni, inkább valódi önvizsgálat. Míg a *Tiszatáj* évtizedeken át remekül prosperált, addig a Viharsarokban különféle lapkezdemények voltak csak. A kihívás tehát adott volt, gyakorlatilag a semmiből indultunk, mert Kántor Zsolt (aki addig volt a lap főszerkesztője) időközben a Tevan igazgatója lett, a két fela-datot meg, hiszen íróember, sokallta. Szerette volna a Tevant kihúzni az igából, tehát Elek Tibor felelős kiadót és szerkesztőséget is keresnie kellett. Így talált rá Ambrus Zoltánra és a megyei könyvtárra. Afféle ritka eset ez, ami mindkét félnek jó. Ilyen máskülönben csak a szexben lehetséges.

PT: Amikor odakerültél, milyen terveid voltak, azokat sikerült-e megvalósítani?

G. K.: Az előbb mondottakon túl mindenekelőtt az, hogy megnyerjem azokat a szerzőket, akiket én szeretek. Itt természetesen nem csak a fiatalokról volt szó. A ro-vatszerkezetben visszatértünk a hagyományoshoz, mert beláttuk, hogy az az egyetlen áttekinthető tagolás. Ennél sokkal nehezebb volt a kánontörési tervünket véghezvinni. Irodalmi lap sok van, tehát ha egy újat akarsz, és azt valójában szív-ügyednek tekinted, magadba kell nézned, van-e erre a folyóíratra szükség. Mit tudsz a folyóirat hagyományhoz és kultúrához hozzátenni. Mi az, amit még nem csináltak meg mások.

PT: Nehéz-e egyensúlyoznotok Elek urammal a két(féle?) irodalom között?

G. K.: Ha ez nem ment volna, szerintem már abbahagytuk volna. Merthogy ez a mi újdonságunk. Elsősorban ezért van szükség erre a lapra, ettől egyedi, új. A valódi kánontörés, a bizonyos, „termékeny eklektika”, a „szükségszerű dialóguskény-szer”, hogy a „Bárka nyitott, befogadóképz minden érték iránt”, ahogy Tibor megfogalmazta a 2000/1-es szám olvasóköszöntő zárszavában. Sokan szeretik hangsúlyozni, hogy ők nem irányzatos lapot csinálnak. Aztán döbbenően kérdezik, hogy nálunk mit keres x és y egymás mellett. No és hogyan merjük megcsinálni? Tibor eleinte sokkal merészebb volt, mint én. Én kicsit féltem, hogy belebukunk, nem fog menni. Neki lett igazza.

PT: Maradt-e olyan rovat, ami inkább a helyi kérdésekkel foglalkozik ma is?

G. K.: Minden vidéki folyóiratnak nagy csatái vannak helyben. Sokan nehezen fogadják el, hogy csak bizonyos mennyiségű érték van egy régióban, csak egy keskenyebb krém képvisel országos szintet. És hogy csak azért, mert itt van egy szülőszoba, és az illető ott látta meg a napvilágot, nem fogjuk leközelíteni. Szerencsére mi el vagyunk kényeztetve, a Gyulai Várszínházról kezdve a saját rendezvényeinken át, a szépen lassan összekovácsolódó, itt élő írógig bármit említhetnék.

A teljesség igénye nélkül említék néhány nevet Banner Zoltán, Kántor Zsolt, Kiss László, Kiss Ottó, no és mi Tibivel.

PT: Foglalkoztok-e kimondottan a helyi pályakezdőkkel?

G. K.: Sőt, irodalmi stúdiót is fenntartunk. Nagy a szóródás és kevés igazi tehetség van, de hosszú távon bizonyára megéri. A tematikus számokon kívül minden számban hozunk - ha nem is helyi - pályakezdőt, ami szerintem nem semmi. Ez magasan az átlag felett van. Büszke vagyok rá, hogy a Németh Zoltán - Benyovszky Krisztián-féle felvidéki kritikusnemzedéket is mi fedeztük föl itthon. Nálunk kezdtek el közölni és azóta is állandó szerzőink. Különben a lapnak ez is egy missziója: a határon túli magyar irodalom, és persze az ottani pályakezdők.

PT: Nehéz-e beosztani úgy az időt, hogy jusson az írásra is meg a szerkesztésre is?

G. K.: Nem. Beosztódik magától. Az írásra kevés marad és kész.

PT: Néhány hónapja ún. Humorkonferenciát tartottatok. A visszhangja hatalmas volt: rengeteg nagy név olvasott fel a rendezvényen, na de mennyi helyi érdeklődőt vonzott? Vagy fontosabb volt-e az „összirodalmi” élet?

G. K.: Ez már a harmadik csabai-gyulai konferencia és fesztivál volt. Előbb a líra, majd a próza most meg az irodalmi humorfesztivál, mely egyébként hagyomány lesz, ezentúl két évente megrendezzük. Képzeld el, hogy ötszáz ember ezer forintos belépőjegyet vásárol azért, hogy kortárs írókat hallgasson. És vastapssal jutalmazza a hallottakat. Hogy tömve van a konferenciaterem a nyár közepén. Nem szeretnék gögösnek látszani, ezt azért merem ilyen bátran mondani, mert nem az én érdemem, ezeket a fesztiválokat Tibor szervezi. Úgy tűnik, ki lehet lépni a pincekocsma, három fő közönség felolvasási szintről. A humorfesztivál teljes anyaga különben most lesz olvasható a 2003/4-es számban.

PT: Sikerült-e jobban megismertetni a pesti, a határon túli vagy egyéb magyarországi irodalmat a helyiekkel? Nőtt-e a példányszám?

G. K.: A példányszám a duplájára emelkedett, ami így jó átlagos. Saját érdeklünkben azt inkább nem mondanám, mennyi. A jobb érzésű olvasó elkeseredne. Szinte mindenki ennyit tud eladni, ebben nincs különbség, hiszen alig van piac.

A tavalyi Bárka-díjat Szilágyi Andrásnak, Szilágyi Zsófiának és Zalán Tibornak a várban adtuk át. Telt ház volt. Úgy érzékelem, az a közeg, akit egyáltalán érdekel az irodalom, már hallott a Bártkáról. Ha meg nem, szeretettel ajánlom a figyelmébe.

Szálinger Balázs